

I A Cz 638/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący SSA Elżbieta Fijałkowska

Sędziowie: SA Małgorzata Gulczyńska, SA Jan Futro (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez (...) w P.

zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 23 stycznia 2013 r.

sygn. akt XII C 2527/09

oddala zażalenie.

Jan Futro Elżbieta Fijałkowska Małgorzata Gulczyńska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu przyznał biegłemu sądowemu J. P. wynagrodzenie za sporządzoną w sprawie opinię w kwocie 8 388,06 zł.

Na skutek zażalenia pozwanego Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu wskazał, m.in., że stosownie do art. 90 i 93 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa Sąd z uwzględnieniem kwalifikacji biegłego, potrzebnego do wydania opinii czasu i nakładu pracy, a także wysokość wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy - na podstawie przedłożonego rachunku. Wyliczony w karcie pracy lub przedstawiony w rachunku czas i nakład pracy podlega weryfikacji przez sąd. Z lakonicznego uzasadnienia Sądu Okręgowego nie wynika, aby Sąd I instancji dokonał weryfikacji przedłożonej karty pracy biegłego sądowego J. P. w świetle art. 10 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 roku o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym. Powyższe uniemożliwia kontrolę instancyjną zaskarżonego postanowienia. Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia zaaprobował czas pracy przeznaczony przez biegłego na sporządzenie opinii, bez pogłębionej analizy tych danych i to w sytuacji, gdy z karty pracy wynikało, że biegły sporządzał opinię przez 261 godzin (k.800).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Poznaniu przyznał biegłemu J. P. wynagrodzenie za sporządzoną w sprawie opinię w kwocie 8 388,06 zł.

W uzasadnieniu, stwierdził m.in., że opinia jest sporządzona rzetelnie i z dużym nakładem pracy. Sąd winien działać w zaufaniu do biegłego. Nie miał żadnych wątpliwości, co do rodzaju czynności biegłego podejmowanych przy sporządzaniu opinii oraz liczby godzin z tym związanych, szczegółowo powołanych przez biegłego w karcie pracy.

Uznał, że nie zachodzi żadna z przyczyn uzasadniających obniżenie wynagrodzenia biegłemu. Za okoliczność bez istotnego znaczenia uznał fakt czy biegły sporządza inne opinie w podobnych sprawach.

Wskazał też, że na rozprawie w dniu 23 stycznia br. Sąd wysłuchał biegłego także odnośnie karty pracy. Przedstawiciel Prokuratury nie zgłaszał w tym zakresie żadnych pytań.

Na postanowienie to zażalenie wniósł pozwany zarzucając, że Sąd z naruszeniem przepisu art. 288 k.p.c. przyznał biegłemu wynagrodzenia za wykonanie czynności nie zleconych przez sąd. Jego zdaniem dopuszczenie dowodu z opinii biegłego nie uprawniało biegłego do przeprowadzenia wizji lokalnej oraz oględzin nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...). Ponadto postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z 2 września 2011 r. nie udzielało biegłemu zlecenia do poszukiwania dokumentów znajdujących się poza aktami sprawy. Tymczasem biegły, w ramach czynności podjętych w wykonaniu postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 2 września 2011 r. wydobywał od strony powodowej dokumenty nie znajdujące się w aktach sprawy.

Przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia Sąd nie uwzględnił również tego, że opinia wydana przez biegłego J. P. była jedną z wielu opinii przygotowanych przez tego biegłego w sprawach o analogicznym stanie faktycznym. A zatem co najmniej część opinii stanowią ustalenia już wcześniej przygotowane (i opłacone) przez tego biegłego, a następnie wykorzystywane w wielu podobnych sprawach.

Sąd przyznając wynagrodzenie jest uprawniony i zobowiązany do badania karty pracy biegłego pod kątem czasu poświęconego na sporządzenie opinii.

W ocenie skarżącego, postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z 23 stycznia 2013 r. narusza także przepis art. 328 § 2 w zw. z art. 3.61 k.p.c. poprzez niedostatecznie precyzyjne ujawnienie i wyjaśnienie podstawy rozstrzygnięcia.

Zgodnie z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2% do 1,7% podstawy obliczania. Samo odwołanie się do widełkowo określonego wynagrodzenia nie ujawnia w sposób dostateczny wysokości wynagrodzenia biegłego za godzinę wykonanej pracy, nie mówiąc już o tym, że nie zawiera żadnego wyjaśnienia, dlaczego do ustalenia wynagrodzenia została przyjęta taka, a nie inna stawka.

Podobne zastrzeżenia dotyczą zastosowania art. 10 ust. 1 dekretu zgodnie, z którym, wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa sąd, uwzględniając wymagane od biegłego kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii nakład pracy i poświęcony czas, a także w miarę potrzeby pokrycie wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy. Także w przypadku zastosowania tego przepisu sąd a quo nie ujawnił, jakie kwalifikacje biegłego uwzględnił przy określaniu wysokości przyznanego mu wynagrodzenia, jaki nakład pracy i czas poświęcony na jej sporządzenie uznał za potrzebny.

W konsekwencji pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

Przede wszystkim zauważyć należy, że zarzut naruszenia przepisów postępowania tylko wówczas może odnieść zamierzony przez skarżącego skutek w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia, gdy skarżący wykaże, że miało ono wpływ na rozstrzygnięcie. Naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. może stanowić podstawę apelacji (zażalenia) wówczas,

gdy uzasadnienie skarżonego orzeczenia nie pozwala na jego kontrolę instancyjną. Tylko wtedy uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy.

Mimo pewnej lakoniczności uzasadnienia nie zachodzi sytuacja wskazana wyżej. Uzasadniając wysokość stawki uzależnionej od kwalifikacji Sąd Okręgowy wskazał, że sam fakt powołania J. P. na biegłego sądowego uzasadnia przyjęcie, że dysponuje on wysokimi kwalifikacjami. Oceniając nakład pracy Sąd I instancji wskazał, że autor opinii poświęcił wiele czasu na jej przygotowanie a Sąd nie miał wątpliwości zarówno, co do dokonania czynności wskazanych w karcie pracy jak i liczby godzin z tym związanych.

Oczywistym jest, że Sąd może skontrolować wskazaną przez biegłego w karcie pracy liczbę godzin niezbędnych do sporządzenia opinii (poświęconych na czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz na opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem) i obniżyć wynagrodzenie wyliczone przez biegłego stosownie do przyjętej przez siebie ilości czasu i nakładu pracy biegłego. Kompetencja do badania prawidłowości przedstawionego przez biegłego sprawozdania z wykonania koniecznych do wydania opinii czynności należy do sądu zlecającego wykonanie opinii. W takiej sytuacji zgodnie z przyjętą w orzecznictwie praktyką sąd odwoławczy może zmienić stanowisko sądu pierwszej instancji jedynie w przypadku gdy przyjęte przez ten sąd kryteria określenia wysokości wynagrodzenia odbiegają od kryteriów ustawowych względnie pozostają w sprzeczności z doświadczeniem życiowym, co do czasu koniecznego dla sporządzenia opinii. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 marca 2011 r. I A Cz 261/11 niepubl.). W niniejszej sprawie z sytuacją taką nie mamy do czynienia.

Nie można też podzielić poglądu pozwanego, że wynagrodzenie biegłego obejmuje czynności, których Sąd Okręgowy nie zlecił.

Zgodzić się trzeba z żalącym, że sama opinia biegłego nie może być źródłem materiału faktycznego sprawy ani stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłych. Zauważyć należy, że wbrew spotykanej, niedopuszczalnej praktyce, rolą biegłego nie jest dokonywanie samodzielnych ustaleń faktycznych istotnych dla zastosowania określonej normy prawnej. To strony winny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne. Zadaniem biegłego jest jedynie naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego mu materiału sprawy.

Nie oznacza to jednak, że biegły dysponujący – w przeciwieństwie do sądu - wiadomościami specjalnymi pozbawiony jest możliwości dokonywania czynności niezbędnych dla wydania opinii a nie wchodzących w zakres poszukiwania dowodów. Mając na względzie treść postanowienia dowodowego Sądu z dnia 2 września 2011 r. stwierdzić trzeba, że bez dokonania oględzin budynku i usytuowania nieruchomości biegły nie byłby w stanie zrealizować zlecenia Sądu Okręgowego.

Nie ma to też nic wspólnego z prowadzeniem przez sąd dowodu przewidzianego w art. 292 k.p.c.

Okoliczność, że biegły wydawał opinie w podobnych sprawach nie ma istotnego znaczenia. Odmienny pogląd uzasadniałby absurdalne przyjęcie, że im większe biegły ma doświadczenie, tym niższe winien otrzymywać wynagrodzenie. Powołane w zażaleniu orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczy opinii dodatkowych bądź opinii wydawanych w identycznym stanie faktycznym (postanowienie SN z dnia 10 maja 1973 r., I PZ 25/73(OSNC 1973/10/184). Z kolei we wskazanym orzeczeniu Sądu Apelacyjnego z dnia 5 września 2012 r. (I ACa 1210/12 niepubl.) Sąd ten uchylając postanowienie Sądu Okręgowego i przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania m.in. wskazał, że celowym będzie także ustosunkowanie się do argumentacji pozwanego dotyczącej wykonania przez biegłego części czynności z przekroczeniem udzielonego zlecenia, a nadto odniesienie się do argumentacji dotyczącej zmniejszonego nakładu pracy biegłego ze względu na sporządzenie przez niego uprzednio opinii w innych sprawach o podobnym stanie faktycznym. Nie wyraził jednak stanowiska prezentowanego w zażaleniu.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

Jan Futro Elżbieta Fijałkowska Małgorzata Gulczyńska